

PROJECT GROENE KERK HARTEVELDT

De Projectgroep Groene Kerk vroeg enkele gemeenteleden om persoonlijke verhalen te vertellen die vanuit hun betrokkenheid met duurzaamheid en zorg voor het klimaat te maken hebben. Dit is één van de ideeën die door gemeenteleden werden aangedragen tijdens de gemeentevening van november 2023. Deze eerste bijdrage is van Lijsbeth en Casper Bruens.

Misschien heeft u de kleurige stroken groentes weleens zien liggen tegenover het Zuyderlandziekenhuis in Geleen, aan de Rijksweg Zuid. Ze liggen naast een nieuwe wijk in aanbouw: Nieuw Absbroek. Het zijn de groentes van de coöperatieve tuinderij Harteveldt. Wij zijn lid van Harteveldt en vertellen graag waarom ons hart er sneller van gaat slaan.

Lokaal, biologisch, coöperatief

Er zijn steeds meer mensen met zorgen over het klimaat, die nadenken over wat zij zelf kunnen doen. Eén zo'n stap is: ervoor zorgen dat we zoveel mogelijk groenten en fruit kiezen die niet van heinde en verre hoeven te worden aangesleept, dat lokaal in de volle grond wordt geteeld op een manier die vriendelijk is voor mens en bodem. Dus we zijn gelijk gaan meedoen toen in 2020-2021 de voorbereidingen voor Harteveldt liepen.

In 2021 kreeg Harteveldt twee percelen van samen bijna 2 hectare in pacht van de gemeente Sittard-Geleen. Dat was genoeg om van start te gaan en 150 huishoudens (opgedeeld in 300 'monden') voor een groot deel van het jaar van groenten te voorzien. Er werd een jonge tuinder gevonden die enthousiast was voor het idee en die het zag zitten om te werken met de vrijwilligers uit de coöperatie. In juli kwam de eerste groente – aanvankelijk vooral heel veel sla – van het land. Inmiddels zijn er percelen bijgekomen zodat het totale oppervlak in de loop van 2024 zal groeien naar ruim 5 hectare. Tuinder Glenn maakt het teeltplan, coördineert zaaien, planten en oogsten en doet het samen met de vele vrijwilligers van werkgroepen als landhulp, distributie, klus en veiligheid. De teelt is biologisch, waarbij reststromen terug de bodem ingaan en er zoveel mogelijk wordt gewerkt met eigen groenbemesters, aangevuld met compost. Leden kunnen als vrijwilliger meedoen maar er is geen enkele verplichting. Reuze fijn dat er mensen zijn die deze zomer toen het nodig was dagelijks langs de aardappelbedden liepen om er de larven van de coloradokever weg te halen!

Hoe werkt het?

Huishoudens kunnen lid worden en betalen dan een eenmalige inleg en zijn daarmee mede-eigenaar van de coöperatie. De inleg wordt gebruikt om investeringen te kunnen doen. Verder betalen zij een maandelijkse contributie per afgenomen 'mond'. Op zaterdagochtend vindt de uitlevering plaats van de groente die de dag ervoor of op de ochtend zelf is geoogst. Tot nu toe gebeurde dat op het Raadhuisplein in Munstergeleen, maar binnenkort voortaan op het eigen land. De oogst wordt verdeeld over het aantal 'monden' en elk lid kan haar aandeel ophalen. Er vindt geen verkoop plaats. Blijft er iets over dan gaat dat naar Vincentius of de Éngele van Zitterd-Gelaen.

Bonusoogst

Harteveldt levert ons meer op dan de wekelijkse groente, maar wat is dat dan precies? Misschien is het het gevoel van balans met de natuur, de aandacht voor wat we eten en weten waar het

vandaan komt. En zeker ook de vrolijke ontmoeting op de zaterdagmorgen en op de fiets ernaartoe en de positiviteit van de leden. En gewoon de mooie aanblik van wat het land deze week weer heeft opgeleverd. Echt, de kleuren doen wat met je stemming! Soms worden we verrast met een groentesoort die we nog helemaal niet kenden. De receptensite biedt dan uitkomst; er valt altijd wel iets van te maken. Je wilt niet weten waar je allemaal taart van kunt maken!

Andere initiatieven

Harteveldt heeft bij de oprichting hulp gekregen van mensen van Herenboeren Boxtel en kon daarmee profiteren van wat zich bij Herenboeren bewezen heeft. Waar Harteveldt volledig plantaardig is, heeft Herenboeren een concept inclusief vlees en eieren, van eigen runderen, varkens en kippen. Herenboeren heeft een landelijke organisatie waarbij de boer of tuinder in dienst is. Er zijn er momenteel 18 verspreid over Nederland; in Limburg zijn dat Weert en Venlo. Maar er zijn ook andere varianten, bijvoorbeeld coöperaties waarbij de leden zelf oogsten, zoals Locotuinen in Maastricht.

Van oudsher waren er natuurlijk allang mensen die hun eigen groenten verbouwden. En inmiddels zijn er steeds meer mensen met een eigen moestuin of met een volkstuin. Soms mogen we van de opbrengst daarvan (plantjes, pompoenen...) meegenieten in de kerk. Anderen die het belangrijk vinden om voedsel lokaal te produceren zijn lid geworden van Plök, een organisatie in de gemeente Sittard-Geleen die onder andere een aantal boomgaarden onderhoudt met verschillende oude fruitrassen. En via Land van Ons kun je mede-eigenaar worden van een stukje landbouwgrond voor een boer die bij de bewerking ervan de biodiversiteit en het landschap helpt herstellen. En natuurlijk zijn er biologische boeren die werken met abonnementen op een groentepakket dat wordt thuisbezorgd of op verdeelpunten wordt afgeleverd. De biologische markt op zaterdag in de Steenstraat in Sittard kent u misschien ook.

Lid worden van Harteveldt? Ja dat kan, via www.harteveldt.nl/leden

Lijsbeth en Casper Bruens

